

Πάντειο Πανεπιστήμιο
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

Συμβολές στη Λογιστική Έρευνα Ι
Επιστημονικές Μελέτες

Προς Τιμήν του
Ομοτίμου Καθηγητού
Γεωργίου Καφούση

Αθήνα, 2012

Copyright © 2012

Έκδοση: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Λ. Συγγρού 136, 17671 Καλλιθέα
Τηλ: 2109215816

ISBN 978-960-7943-10-1

*Panteion University
of Social and Political Sciences*

School of Public Administration

Contributions to Accounting Research I

**Studies in Honour of
Emeritus Professor
George Kafoussis**

Athens, 2012

Copyright © 2012

Published by Panteion University of Social and Political Sciences

136 Sygrou Av., 17671 Kallithea

Tel: 2109215816

ISBN 978-960-7943-10-1

Πάντειο Πανεπιστήμιο
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

Συμβολές στη Λογιστική Έρευνα Ι

Επιστημονικές Μελέτες

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης του τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών της 21ης Νοεμβρίου 2008, μετά από εισήγηση του καθηγητή Αναστασίου Τσάμη, εγκρίθηκε η έκδοση επιστημονικού τόμου προς τιμήν του ομοτίμου καθηγητού του τμήματος Γεώργιου Καφούση. Στην ίδια συνεδρίαση ορίστηκαν τα μέλη της οργανωτικής επιτροπής.

Πρόεδρος Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης

Περεντίδης Σταύρος

Καθηγητής Ιστορίας των Θεσμών, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Επιστημονικός Υπεύθυνος της Έκδοσης

Τσάμης Αναστάσιος

Καθηγητής Χρηματοοικονομικής & Τραπεζικής Λογιστικής, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Επιστημονική Επιτροπή

Καζαντζής Χρήστος

Καθηγητής Λογιστικής, Τμήμα Οργάνωσης & Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Μπέλλας Αθανάσιος

Καθηγητής Χρηματοοικονομικής Λογιστικής, Πρόεδρος του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πατρών

Νεγκάκης Χρήστος

Καθηγητής Λογιστικής, Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Τσάμης Αναστάσιος

Καθηγητής Χρηματοοικονομικής & Τραπεζικής Λογιστικής, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Πάντειο Πανεπιστήμιο
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Οργανωτική Επιτροπή

Αποστόλου Απόστολος

Καθηγητής Λογιστικής Τυποποίησης, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κλεφτοδήμος Δημήτριος

Αναπληρωτής Καθηγητής Λογιστικής-Λογιστικών Σχεδίων, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Τσάμης Αναστάσιος

Καθηγητής Χρηματοοικονομικής & Τραπεζικής Λογιστικής, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Φίλος Ιωάννης

Επίκουρος Καθηγητής Ελεγκτικής & Διεθνών Προτύπων, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Επιμέλεια Έκδοσης

Μπακόπουλος Δημήτριος, Μηχ. Ηλεκ. ΕΜΠ

Στεφάνου Αικατερίνη, M.Sc Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής, ΟΠΑ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Ισμήνη Κριάρη

Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων
και Προσωπικού
Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών
και Πολιτικών Επιστημών

Αθήνα, 20.06.2012

Το ανά χείρας έργο, προσφορά τιμής στον Ομότιμο Καθηγητή του Τμήματος δημόσιας διοίκησης του Πανεπιστημίου μας Γεώργιο Καφούση έχει ξεχωριστή σημασία για την πανεπιστημιακή κοινότητα και για το επιστημονικό πεδίο, το οποίο διακονεί.

Με την συλλογή μελετών αυτού του τόμου παρουσιάζονται και αναλύονται οι σύγχρονες τάσεις στο χώρο της Λογιστικής και της Ελεγκτικής, των επιστημών που καλλιέργησε με συνέπεια ο τιμώμενος και συνέβαλε στην διαμόρφωσή τους. Τόσο οι συνάδελφοι καθηγητές του τομέα Λογιστικής και Ελεγκτικής όσο και άλλοι λαμπροί επιστήμονες καταθέτουν τον δικό τους πνευματικό οβολό σχετικά με ειδικότερα θέματα στα πεδία αυτά.

Εκ παραλλήλου δίνεται η ευκαιρία στο ευρύ κοινό, μέσω της ψηφιακής παρουσιάσεως του έργου, να παρακολουθήσει τις εξελίξεις σε ένα χώρο, ο οποίος έχει ιδιαίτερη σημασία για την σημερινή, κρίσιμη κατάσταση της χώρας: Αποτελεί κοινή παραδοχή ότι ένα από τα κατ' εξοχήν κοινωνικά αιτήματα είναι η δημιουργία θεσμών και μηχανισμών ελέγχου της δημοσίας και της ιδιωτικής οικονομικής δραστηριότητας. Δίκες που συγκλονίζουν την κοινή γνώμη και κλυδωνίζουν το πολιτικό σύστημα αποδεικνύουν τις ελλείψεις της χώρας στο πεδίο του οικονομικού ελέγχου.

Αναμφίβολα ο έλεγχος θα συμβάλει στην εξυγίανση της οικονομίας, στην δημιουργία κοινωνικής συνοχής, στην αποτελεσματική λειτουργία του φορολογικού συστήματος, στην ανάδειξη προτύπων και τέλος, στην ενίσχυση της δημοκρατίας. Αξίζουν λοιπόν συγχαρητήρια στον Καθηγητή κύριο Αναστάσιο Τσάμη για την πρωτοβουλία του, στα μέλη της επιστημονικής και οργανωτικής επιτροπής για το ενδιαφέρον τους και στους συγγραφείς του τόμου για την συμμετοχή τους.

Εύχομαι ο τόμος αυτός να είναι ο πρώτος σε σειρά δημοσιεύσεων για τα θέματα αυτά. Το Πανεπιστήμιό μας, το πρώτο Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα που καλλιεργεί αποκλειστικώς τις κοινωνικές επιστήμες, συμβάλλει με τον τόμο αυτό στη βασική ακαδημαϊκή του υποχρέωση: Στην έρευνα της Αλήθειας.

Χαιρετισμός του Προέδρου του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης

Αποτελεί κορυφαία και μοναδική στιγμή στην σταδιοδρομία ενός ερευνητή και, ακόμη περισσότερο, ενός ακαδημαϊκού δασκάλου η προσφορά πνευματικού δωρήματος αναγνώρισης από τους συνεργάτες του και τους μαθητές του. Και σε αυτόν τον στόχο προσβλέπει η έκδοση ενός τιμητικού τόμου. Αλλά στην πραγματικότητα αυτό αντιστοιχεί με αντιπροσφορά, με αντίδωρον, αντί των άυλων εκείνων αγαθών που ο τιμώμενος προσέφερε στην Επιστήμη, στους ομοτέχνους του και στους φοιτητές του.

Έτσι, με ιδιαίτερη χαρά το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης επιστρέφει συμβολικά, με τον παρόντα τόμο, τις προσφορές που δέχθηκε από τον Καθηγητή Γεώργιο Καφούση, άξιο δάσκαλο και σεμνό θεράποντα της Λογιστικής Επιστήμης, καθώς και διακεκριμένο στέλεχος μας επί δεκαετίες.

Την προσωπικότητα και το έργο του Γεωργίου Καφούση παρουσιάζουν εδώ ειδήμονες Καθηγητές του Τμήματος και ισάξιοι διάδοχοί του, ενώ ακολουθούν οι συγγραφικές προσφορές των φίλων, συνεργατών και μαθητών του. Στον υπογράφοντα δόθηκε η τιμή της παρουσίασης αυτού του σύντομου χαιρετισμού, ως ελάχιστη έκφραση αναγνώρισης από τον θεσμό και το πανεπιστημιακό Τμήμα, που ο τιμώμενος διακόνησε με ήθος, με κύρος και με υψηλό αίσθημα ευθύνης και αξιοπρέπειας.

Σταύρος Περεντίδης

Καθηγητής Ιστορίας των Θεσμών

Πρόεδρος του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης

Χαιρετισμός του Επιστημονικού Υπευθύνου της Έκδοσης

Το επιστημονικό πεδίο της Λογιστικής και της Ελεγκτικής τα τελευταία χρόνια έχει διευρυνθεί σε νέες περιοχές προς διερεύνηση, τις οποίες έχουν διανοιήσει, κυρίως, τα σύγχρονα παγκοσμιοποιημένα και σύνθετα οικονομικά και κοινωνικά φαινόμενα. Παράλληλα έχει εμπλουτισθεί με μεθόδους και εργαλεία ανάλυσης, κυρίως ποσοτικά, τα οποία επιτρέπουν στη νέα γενιά επιστημόνων να τεκμηριώνει ασφαλέστερα τα ερευνητικά της ευρήματα.

Ο Τομέας Φορολογίας και Ελεγκτικής του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών προσπαθεί συνεχώς να αναπτύσσει τα πεδία αυτά, καλλιεργώντας ταυτόχρονα την έρευνα και τη διδασκαλία τους, τόσο σε προπτυχιακό όσο και μεταπτυχιακό επίπεδο, καθώς και με την εκπόνηση σχετικών διδακτορικών διατριβών.

Με την έκδοση του παρόντος συλλογικού τόμου, πρώτα απονέμεται ο οφειλόμενος φόρος τιμής σ' έναν σημαντικό και ακούραστο δάσκαλο της Λογιστικής και παράλληλα δίνεται ευκαιρία στο επιστημονικό δυναμικό να εκθέσει τις τρέχουσες ερευνητικές του δραστηριότητες.

Θεωρώ υποχρέωση μου να ευχαριστήσω, κατ' αρχάς, όλους τους συγγραφείς που ανταποκρίθηκαν με τις υψηλού επιπέδου εργασίες τους και, ιδιαίτερα, τα μέλη της επιστημονικής επιτροπής για την κριτική αξιολόγηση και την επιλογή των εργασιών προς δημοσίευση. Ευχαριστίες, επίσης, οφείλονται και προς τους συναδέλφους – μέλη της οργανωτικής επιτροπής, καθώς και προς τους συνεργάτες, οι οποίοι είχαν την επιμέλεια της έκδοσης με την υποστήριξη του Δρ. Σ. Πολυμέρη, χάρις στις προσπάθειες των οποίων ολοκληρώθηκε το παρόν έργο.

Ειδικές ευχαριστίες, επίσης, οφείλονται στην Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων καθηγήτρια κα. Ισμήνη Κριάρη και στον Πρόεδρο του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης καθηγητή κ. Σταύρο Περεντίδη για την αμέριστη συμπαράστασή τους σε αυτή την προσπάθεια. Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Αθανασόπουλο, ο οποίος συνεργάστηκε πολλά χρόνια με τον Γ. Καφούση, για τη συμβολή του και το θέμα της που είναι ιδιαίτερα επίκαιρο, καθώς σχετίζεται με τις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας μας στην κρίσιμη αυτή περίοδο.

Τέλος, ο τόμος αυτός εκδίδεται αρχικά, πριν από την έντυπη μορφή του, με τη μορφή ηλεκτρονικού αρχείου γεγονός, το οποίο θα επιτρέψει και τη μεγαλύτερη προσβασιμότητα στο περιεχόμενο των δημοσιεύσεων.

Ο επιστημονικός υπεύθυνος της έκδοσης

Καθηγητής

Αναστάσιος Τσάμης

Πίνακας Περιεχομένων / Contents

1. *Η Συμβολή του Ομότιμου Καθηγητού Γεώργιου Καφούση στην Ανάπτυξη της Λογιστικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο*.....11
Τσάμης, Α.Δ., Παπαδημητρόπουλος, Α.Θ.
2. *Η Έννοια της Ειδικής Ιδιωτικής Παραγωγικής Επένδυσης* 16
Αθανασόπουλος, Κ. ΓΕ.

I) Λογιστικά Πρότυπα & Εποπτικά Πλαίσια-Accounting Standards & Supervision Rules

3. *Voluntary and Mandatory Adoption of IFRS: a Synthesis and a Literature Review* 27
Karampinis, N.I., Hevas, D.L.
4. *The Information Content of Fixed Assets Revaluations in Greece: Implications from the Use of IFRS* 38
Kousenidis, D.V., Ladas, A.C., Negakis, C.I.
5. *Οι Μεταβολές στα Στοιχεία του Ενεργητικού από την Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων: Η περίπτωση ενός υπό-κλάδου Εισηγμένων Εταιρειών* 45
Διακομιχάλης, Μ.Ν.
6. *Κανόνες Τραπεζικών Προβλέψεων και Αποτίμηση του Πιστωτικού Κινδύνου μετά την Κρίση* 62
Καπερώνης, Α., Τσάμης, Α.Δ.
7. *Η Συμμόρφωση των Ελληνικών Εταιριών με τους Κανόνες Γνωστοποίησης του ΔΛΠ 41 – ΓΕΩΡΓΙΑ* 71
Μπάλλας, Α., Παναγοπούλου, Α., Τζόβας, Χ.
8. *Τα Κόστη και τα Οφέλη από την Υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στη Ελλάδα* 90
Ναούμ, Β-Χ., Συκιανάκης, Ν., Τζόβας, Χ.
9. *Ιδιαιτερότητες στον Λογιστικό Χειρισμό των Κατασκευαστικών-τεχνικών-εταιριών. Η Περίπτωση των Τεχνικών Εταιριών της Ελλάδας (Τάξεως 5^{ης}, 6^{ης} και 7^{ης})* 100
Τσάμης, Α.Δ., Μάνδηλας, Α., Νικολαΐδης, Μ.

II) Χρηματοοικονομική Ανάλυση & Χρηματαγορές – Financial Analysis & Financial Markets

10. *Forming a Portfolio Using Multi-criteria Method UTADIS* 116
Dimitras, A.I., Sagka, I.V.

11. Measuring a Bank's Financial Health: The Case of Greek Banking Sector	133
	Liapis, K.J.
12. The Influence of Goodwill Impairments on Stock Prices: Some Greek Evidence	145
	Tahinakis, P.
13. Αξιολόγηση της Βραχυχρόνιας Ικανότητας Πρόβλεψης Κερδοφορίας με Χρηματοοικονομικά Εργαλεία Ανάλυσης σε Επίπεδο Κλάδου: Η Περίπτωση των Ελληνικών Τραπεζών	156
	Γεωργαντόπουλος, Α.Γ., Τσάμης, Α.Δ.
14. Προσδιορισμός του Αποτελέσματος από Συναλλαγές Εισηγμένων Τίτλων. Η Περίπτωση της Ελλάδας και οι Διεθνείς Αντιλήψεις	168
	Κλεφτοδήμος, Δ.
15. Ποιοτική Ανάλυση των Εξωεπιχειρησιακών «Δεικτών» Διατηρησιμότητας του Κλάδου Μεταποίησης στην Περιφέρεια ΑΜΘ	182
	Νικολαΐδης, Μ., Μανδήλας, Α., Νικολαΐδης, Α.
16. Πολυδιάστατη Διερευνητική Αξιολόγηση Μη Χρηματοοικονομικών Δεδομένων Επιχείρησης	196
	Φλωρόπουλος, Ι., Μοσχίδης, Ο.

III) Λογιστική Θεωρία & Λογιστικές Εφαρμογές – Accounting Theory & Accounting Applications

17. Voluntary Accounting Disclosure and Market Risk: Some Evidence from Greek Listed Companies	213
	Apostolou, A.K.
18. The Adoption of Accrual Accounting in Greek Public Hospitals: Assessing the Benefits	234
	Eriotis, N., Stamatiadis, F., Vasiliou, D.
19. Activity Based Costing: A Research Study of Greek Enterprises	253
	Ginoglou, D.
20. An Assessment of the Level of Environmental Reporting: The Case of Greek Listed Firms	268
	Tzelepis D., Alexopoulos I.
21. Το Νοητικό Κεφάλαιο και οι Μέθοδοι Παρουσίασής του	286
	Βλησμάς, Ο.
22. Ποιοτικές Διαστάσεις στη Λογιστική	303
	Παπαδάκη, Α.

23. Προβληματισμοί Σχετικά με την Συμβολή της Προϊστορικής Λογιστικής στην Πολιτισμική Εξέλιξη	317
	Πυργάκη, Μ.

IV) Ελεγκτική & Φορολογία - Audit & Taxation

24. <i>Determinants of Audit Committee Structure and Audit Fees</i>	355
	Filos, I.L., Agoraki, M-E.
25. <i>The Value Relevance of Corporate Income and Taxation in Europe</i>	377
	Grambovas, C.A.
26. <i>Communicating Audit Evidence</i>	398
	Iatridis, G.
27. <i>Audit Opinion, Audit Firm and Financial Information in an IFRS Context</i>	410
	Spathis, C., Tsipouridou, M.
28. <i>Αναβαλλόμενοι Φόροι και Επεξηγηματικές Δυσχέρειες, για τον Κλάδο «Τροφίμων και Ποτών» των Εισηγμένων στο ΧΑΑ Εταιρειών: Η Πρώτη Εφαρμογή (2005) και Συγκριτική Παρουσίαση με Μεταγενέστερη Περίοδο (2008)</i>	429
	Φίλος, Ι.Λ.

Παράρτημα I / Annex I

Βιογραφικά	444
CVs	467

Παράρτημα II / Annex II

Περίληψεις	485
Abstracts	507